

F L A N D R I A G A L L I C A N A.

ce tertio, circa annum Christi 494. Direpta fuit non semel hæc urbs bellis cum Gallis, Anglis, Flandrisque gestis. Gallis postremo eam eripuit Carolus V Imperator, misso ad urbem exercitu sub Henrico Nassovio, qui eam vi armisque subiectam cum Flandria rursum conjunxit; ita tamen, ut disjunctum maneret membrum, audiensque ditio Tornacensis & Tornacesii, & in agros pagosque circumjectos retineret imperium.

Mortania.

Mortania, magni alias nominis ad Scaldim in ditione Tornacesii civitas, diruta saepe fuit per bella inter Gallos & Flandros gesta, sic ut pagi tandem conditionem formamque induerit, amplissima quidem arce conspicui, sed quam, capto nuper Tornaco, dirui jussit Carolus Quintus Imperator, relicto dumtaxat pago tribus circiter leucis urbe abjuncto.

Fanum D.

Amandi.

In eadem ditione Tornacesii est & Fanum Divi Amandi, per insignis equidem pagus, portis fossisque in oppidi morem clausus, & ad Scaldim eundem positus, eo adeo loci ubi Sabis id flumen influit, & quarta ab urbe leuca. Abbatiam habet, quæ, si opes & amplitudinem spe-

ctes, nulli Flandricorum cœnobiorum cedit. Abbas tam temporalis, ut vocant, quam ecclesiasticus loci & amplissimi ejus territorii Dominus.

Castellania Tornacensis, quæ *Tornaceum*, & Tornacense Balivagium vulgo nuncupatur, pagos, quos Flandriæ pagis annumeramus, amplectitur circiter sexaginta, præter 7 Hannoniæ inclusos, situs commoditate, fermentis foenore pascuisque commendabiles: in iisque *Lestainum*, *Pecquum*, *Estantburgum*, *Markanum*, *Callonum*, ad quam etiam Castellaniam spectant *Mortaigna* cum novem, & *Santamandium* cum octo pagis, ita dictum à Sancto Amando, qui ibi monachus vixit, sepultusque est. Subest opulentissimæ illic Abbatia virili Benedictinæ. Ex quo cœnobia prodiit anno 880 Hugbaldus, qui scripsit vitas multorum Sanctorum hominum, librumque epistolarum, atque ad Carolum Calvum Imperatorem carmen 136 versus prolixum, & operosum, nec genio prorsus carens: in quo voces omnes prima litera à C incipiunt, hoc modo:

Carmina clarisona catvis cantata Camæna, &c.

